

[Statsministeren.]

lingerne om tjenestemandslønningerne. Jeg skal ikke gå nærmere ind på årsagerne til, at der ikke blev opnået enighed — de skal nok søges flere steder — men erkende, at den situation, som indtraf, øjensynlig ikke har været forudset eller dens fremkomst ikke ganske tænkt igennem, da vi — jeg siger udtrykkeligt vi, for jeg var selv med — gennemførte tjenestemandsløven. Det fremgår klart af tjenestemandsløven, at det antal overenskomstportioner, som der fra tid til anden skal reguleres med, ikke kræver egentlig lovhjælp, men blot som andre bevillinger skal have tilslutning i finansudvalget. Dette betyder imidlertid, at tjenestemandsgeselskaberne, hvis de ikke bliver enige med finansministeren, som tilfældet var i år, ikke kan forelægge deres sag for folketinget eller et folketingsudvalg, medmindre finansudvalget vil modtage organisationerne, eller sagen på anden vis bringes ind i folketinget eller for et af dets udvalg. Organisationerne synes, og jeg synes også med rette, noget utilfredse med dette forhold, som på den ene eller anden måde må kunne rettes. Man kan jo håbe på enighed en anden gang, men sikkerhed herfor er der ingenlunde. Med disse betragtninger er der på ingen måde udtalt noget om, at en sådan mulighed for sagens forelæggelse for tinget eller et udvalg ville have ført til et andet resultat end det af finansministeren med regeringens tilslutning foreslåede.

Resultatet af de indkomstforhøjelser, der er gennemført, er, at den samlede sum af pengeindtægter i det danske samfund er sat betydeligt i vejret, og samtidig er den statsfinansielle balance alvorligt svækket. Foreliggende skønsmessige opgørelser — og andet end skøn kan der vel ikke blive tale om endnu — peger i retning af, at de samlede pengeindkomster, der vil stå til rådighed for befolkningen i 1961, vil blive henimod 10 pct. større end i 1960. Det vil givetvis betyde, at de samlede udgifter til privatforbrug stiger vel nogenlunde tilsvarende, ligesom man sikkert også kan regne med en tilskyndelse til større investeringer.

Kan vor økonomi bære det pres — det er jo det spørgsmål, vi må stille — som denne stærkt forøgede efterspørgsel vil medføre?

Det har undret mig, at man fra visse sider har udtrykt bekymring for, at vi nu igen vil få arbejdsløshed. Så vidt jeg kan se, vil en af de umiddelbare virkninger af den øgede efterspørgsel blive, at de fleste danske virksomheder vil få øgede afsætningsmuligheder og derfor vil prøve på at sætte produktionen i vejret. Vi må indtil videre regne med, at tendensen til fuld beskæftigelse vil fortsætte. Hovedproblemet i denne sommer bliver nok ikke at undgå arbejdsløshed, men det omvendte: at mange virksomheder får vanskeligt ved at skaffe sig fornøden arbejdskraft.

Man må regne med, at stigningen i den samlede indenlandske efterspørgsel er stærkere, end produktionen kan følge med til. Det vil føre til et vist pres på priserne, som dog næppe får lov til fuldt ud at sætte sig igennem, fordi vi nu modsat tidligere på så mange områder gennem liberaliseringen har åbnet for den udenlandske konkurrence. Den overskydende indenlandske efterspørgsel vil nok især rette sig mod udenlandske varer eller danske varer med et stort indhold af udenlandske råvarer og dele, d. v. s. at valutaudgifterne til vareimport og til rejser i udlandet vil stige en del.

Man kan måske sige, at denne virkning i det mindste indebærer én fordel, nemlig at vi dermed kommer af med overskudsefterspørgslen og undgår de voldsomme tendenser til prisstigninger. Men bagsiden af medaljen er naturligvis, at der kan blive tale om et stort indhug i vor valutareserve. Hvor kraftig denne sidste virkning kan blive, vil især bero på, hvor stærkt vi kan sætte vor valutaindtjening i vejret.

I det sidste par måneder er der sket en klar vending i bedømmelsen af de internationale konjunkturudsigter. Nedgangen i den amerikanske industriproduktion er definitivt bragt til ophør og afløst af en ny opgang, og de officielle skøn i USA går ud på, at fremgangen vil fortsætte resten af året. Den nye amerikanske regering synes at være fast besluttet på at sikre den videre økonomiske fremgang og reducere den meget betydelige arbejdsløshed, der har været karakteristisk for USA i en årrække.

I de udslagsgivende europæiske lande såvel som de andre skandinaviske lande, der er væsentlige afsætningsmarkeder for vore eksportindustrier, kan nu også iagt-